

**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Aleny Kristkové
„Právo na přiměřenou délku trestního řízení v českém právním řádu“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 115 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, devíti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je mimořádně obsáhlý a zahrnuje i řadu prací zahraničních autorů. Práce je doplněna množstvím pečlivě zpracovaných a ilustrativních příloh. Po formální stránce splňuje práce všechny požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku rozhodně netradiční a současně velmi složitou na zpracování a nesporně aktuální, neboť nepřiměřená délka řízení je stále palčivým problémem a předmětem kritiky, a o i ze strany Evropského soudu pro lidská práva.

Po obsáhlejší úvodu, ve kterém autorka nastiňuje cíl a zaměření své práce, se dále věnuje základním odlišnostem mezi kontinentálním systémem a systémem common law a na statistických datech charakterizuje určitou stagnaci nápadu trestních věcí a současně změny ve struktuře kriminality, průměrnou délku přípravného řízení a řízení před soudy. Současně hodnotí legislativní kroky, které směřovaly (nebo směřovat měly) ke zrychlení trestního řízení (zkrácené přípravné řízení, odklony).

Klíčový význam má partie o zárukách procesních práv obviněného podle Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména práva na přiměřenou délku řízení, které je autorkou správně považováno za imanentní součást práva na spravedlivý proces. Na podkladě judikatury ESLP je velmi pečlivě zpracován rozbor příslušného ustanovení Úmluvy, zejména jednotlivých kritérií pro posuzování „přiměřenosti“ délky řízení, který autorka dokumentuje na konkrétních rozhodnutích.

Na to navazuje kapitola o principu přiměřené délky řízení v judikatuře českých soudů, zejména Ústavního soudu. I zde autorka analyzuje jednotlivé nálezy a rozhodnutí a rozhodovací praxi Ústavního soudu konfrontuje s judikaturou ESLP. Je nepochybné, že právě judikatura ESLP má na rozhodovací činnost Ústavního soudu zásadní vliv.

Kladně třeba hodnotit, že autorka se soustředila rovněž na otázku účinných vnitrostátních prostředků ochrany před průtahy v řízení, které byly dlouhodobě opomíjeny a jejichž absenci právem ESLP kritizoval. Výhrady, které autorka vznáší proti efektivitě rozhodnutí Ústavního soudu k odstranění průtahů (možnost odmítnutí ústavní stížnosti v případě, že již průtahy pominuly; nevykonatelnost nálezu; samotná

délka řízení před Ústavním soudem) jsou důvodné. Rovněž kritika zdlouhavosti a složitosti řízení o náhradě škody je namístě, nehledě k tomu, že jedná o kompenzaci újmy, nikoliv o její předcházení. Souhlasit třeba s výhradami autorky proti tzv. hierarchické stížnosti a podmiňováním podání návrhu na určení lhůty k úkonu právě touto stížností. Zde autorka velmi pěkně analyzuje vývoj právní úpravy ve světle judikatury ESLP.

Velmi přehledně a ilustrativně je podána analýza vývoje názorů Ústavního soudu a Nejvyššího soudu na možnost zastavení trestního řízení v případě průtahů. S autorkou třeba souhlasit, že možnost zmírnění trestu (§ 39 odst. 3 tr. zákoníku) odpovídá nejen názorům vysloveným Ústavním soudem, ale i judikatuře ESLP.

Po rozboru institutů, které vedly nebo alespoň měly vést ke zrychlení trestního řízení, se autorka v závěrečné kapitole své práce zabývá návrhy na další zkrácení délky trestního řízení, které se objevují ve věcném záměru nového trestního řádu, včetně institutu dohody o prohlášení viny a přijetí trestu, soukromé žaloby a tzv. subsidiární žaloby. K jednotlivým návrhům pak vyslovuje svá stanoviska, vesměs opírající se o právní i věcné argumenty.

V závěru své práce pak autorka stručně shrnuje základní teze, ke kterým ve své práci dospěla.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autorka prokázala velmi dobrou znalost zvolené problematiky, a to i z hlediska problémů v praxi trestního řízení, jakož i výbornou orientaci v judikatuře ESLP a Ústavního soudu. Velmi dobře pracuje s literaturou a s judikaturou. Práce je zpracována pečlivě, analýza právní úpravy, rozhodovací praxe a aplikačních problémů je podrobná. Autorka prokázala schopnost samostatné tvůrčí odborné práce. Po obsahové i po formální stránce je předložená práce způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě práce by se autorka mohla vyjádřit k otázce, zda omezená možnost výslechu svědků v tzv. standardním přípravném řízení (zavedená novelou č. 265/2001 Sb.) neměla kontraproduktivní dopad na délku řízení před soudem.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a rigorózní zkoušce byl Mgr. Aleně Kristkové udělen titul doktora práv.

V Praze dne 5.4.2011

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent